

NATURA 2020

De dorpen Schoorl en Groet

En hun cultuur erfgoed

Die danken hun bestaan

Aan vele pijnlijke kromme ruggen

Oudere inwoners zijn ontdaan

Het waren hun vaders nog,

Die met de hand,

Schermbossen plantten

In puur zand

Hun getuigenis leeft in ons voort

Het lijkt of men die niet meer hoort

En wat zo noest werd aangeplant

Moet het wijken van hogerhand?

Henriëtte Henskens

Maart 2022

Inleiding

Eindelijk lente! Nog steeds kunnen we 's nachts de sterren van de dieren-riem mooi zien. Terwijl de zon steeds hoger komt te staan, dalen deze sterrenbeelden.

Ga ik op reis, dan kom ik van alles tegen. Maar ik kijk door het raam naar de blauwe lucht en ik denk .....

Heelal

dat we hier toch zomaar zitten
in dat onmetelijke heelal
bezig met onze kleinigheden
onwetend van dat al

witte dwergen, rode reuzen
achter 't blauw, zoals betelgeuze
dubbel sterren, melkwegen.

we maken chocoladevla
en terwijl we de suiker wegen
ontploft ergens een supernova

of zal ik er pudding van maken?
zou dat op al die verre planeten
ook zo lekker smaken?

Februari 2022

Inleiding

Een zieke vriendin mist haar dokter zo. Die zocht haar op op woensdagmiddag.

Een andere vriendin waarschuwde me: "pas op wat je schrijft, je wordt al snel weggezet als complotdenker."

O. Wat denkt zo iemand precies eigenlijk? Eigenlijk interesseert me dat niet zo veel. Daarom heet mijn februari-gedicht: Naderend voorjaar.

Naderend voorjaar

we zijn vrij
dit gaat voorbij
schrijf maar
over het voorjaar
de eerste sneeuwkllokjes
bedek de oversterfte
met witte sneeuwvlokjes
mijn winterakonietjes bloeien
alles wordt verleden tijd
ook de dokter die verdween
men zegt ze was goed en lief
wat is dat?
het artsencollectief
nog nooit van gehoord
geniet van de schaarse zonnestralen
de lente zit in de lucht
de eerste lammetjes in de vallei
waarom krijgen wij geen medicijnen?
vraagt iemand mij
ik zal maar gauw verdwijnen
luister naar het eerste vogelgezang
Fuellmich, wie is dat?
nog nooit van gehoord.
hoe kom ik zo onwetend?

pas op! vervolg je pad
schrijf over het licht
die bloeiende prunus
dat is mooi, voor een gedicht.

Januari 2022

Inleiding

Stichting Duinbes, Natuurbelang Nederland en Wandelnetwerk procederen nog steeds tegen de M.T.B. baan in de duinen.

Velen verheugen zich op de nieuwe baan. Voor en tegens in mijn januari-gedicht.

M.T.B.

Natura 2000

stille gebied

die prachtige heuvels

iedereen geniet

na enige vertraging

nadert een baan

z'n voltooiing

een nieuwe uitdaging

achter iedere glooiing

een nieuw avontuur

een ander landschap

ontmoet je natuur

Sommigen genieten het meest

met elkaar van de teamgeest

in 't groene dal is het niet meer stil

luide stemmen, een gil,

geknars van remmen

wielen rabbelen

over een vlonder

reptielen vluchten

er groeit niets meer onder

de veiligheid staat voorop

een geruststellend idee

je kunt het goed merken;

alle bordjes vermelden: één- één- twee

December 2021

Inleiding

Honden eetprobleem, wat lichtere kost voor de feestmaand!

Om eerlijk te zijn: de eer voor dit vers komt gedeeltelijk toe aan het hondenvrouwtje, die leverde een stukje van de tekst aan.

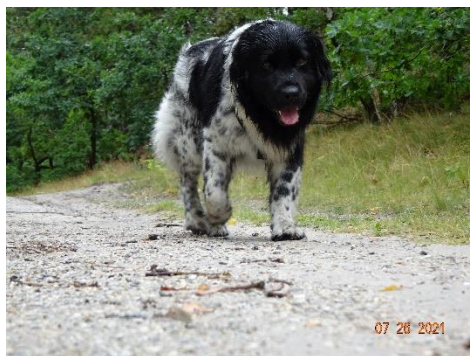
En dit alles gebeurde ..... juist! In de schoolse duinen.

honden eetprobleem

ha, die hond van die meneer
daar even verderop
legt ie wat lekkers neer
een heerlijk geurend prakje
wat nu! het wordt opgeraapt
voor mijn neus weggekaapt
en verdwijnt in een zakje
feestmaal van mijn dromen
de kostbaarheid is meegenomen.

de vrouw denkt,
er moet toch iets zijn
het dier heeft een tekort
ik zal uitvinden
wat er aan schort
om de paar uur een hapje bereiden
uitgelezen vlees met groentetjes
het ongewenst gedrag vermijden
alles heeft ze geprobeerd
totdat de hond haar leven regeert.

met Sinterklaas,
kreeg hij biefstuk van de haas.
heerlijk maar toch .....
het allerfijnste met kerst
voor 't vrouwtje de rug van een ree
voor de hond bij het diner .....
dat wat die ree heeft uitgeperst!

November 2021

Inleiding

Het is nu precies twee jaar geleden, dat de Duinstichting het burgerinitiatief aanbood aan de commissaris van de koning. Honderden mensen stuurden lijsten met totaal 8700 ondertekenaars, (ook per post).

Robert Valter zong een ontroerend lied. Ik mocht een gedicht voordragen. "Natuur beheer roept luid, tapuit, tapuit, tapuit. Wat is er aan de hand in Nederland? Bossen worden zand, behalve in Schoorl. Daar heet het zand: embryonale duinen".

Tot en met 2023 wordt niet meer gekapt. Eerst wordt samen met de Duinstichting gemonitord. Maar toch is de ambitiekaart waarop drie bossen ontbreken al naar de Europese commissie gestuurd.

Worden we voor het lapje gehouden? (Is SBB, de loverboy van de regering?)

Gedicht: ik hou van Holland (Schoorl).

Ik hou van Holland (Schoorl)

in den beginne was er zand
de wind die het verspreidde
de mens die heeft er bomen geplant
toen schiep God de Schoorlse heide

insecten kwamen, 't voedsel
voor mieren, vogels en zandhagedissen
en paddenstoelen-specialisten
vonden zwammen en bovisten
wie zou dit nog willen missen?

doch hoog hierboven,
Europa overziend,
verheffen zich die ecologen
ze bouwen daar hun luchtnatuur.

neerziend op Nederlands cultuurlandschap
en ons, kortzichtige burgers
zien ze ver vooruit,
een jaar of tachtig,
kijkend in hun kristallen bollen
daar is alles zo prachtig
nog mooier is, het vele geld komt nu.

dus: leve het zand!
Europa boven alles,
en weg met Nederland.

Oktober 2021

Inleiding

In mijn oktober-gedicht betreur ik het vervangen van de lampen van de straatlantaarns. Antoine de Saint Exupery inspireerde mij.

Led-licht bevat ook UV-licht (B en C). Niet iedereen verdraagt dit licht, niet goed voor de ogen om erin te kijken. Het heeft invloed op de hersenen.

Met led-licht maken kinderen bijvoorbeeld een ander soort tekeningen.

De gemeente verstrekt kappen op aanvraag voor de lantaarns, als iemand er last van heeft.

Schemeruur

dit is het moment,

de equinox nadert al.

daar is het roze licht

ik heb hier m'n planeet

en wacht tot hij komen zal

de lantaarn straalt,

nu zacht oranje

ja! Hij heeft het gehaald

de kleine prins arriveert,

juist op tijd,

want in het schijnsel van

het ledlicht

verdwijnt ..... elk gedicht

September 2021

Inleiding

De Duinstichting probeert de duinbossen te beschermen tot aan Wijk aan Zee.

Helaas werd daar bos gekapt, kort geleden. De plaatselijke bevolking is blootgesteld aan schadelijke uitstoot van de Hoogovens.

Bomen, vooral naaldbomen, filteren de lucht, zuiveren die van fijnstof.

Mijn gedicht illustreert de ontmoeting van het bestuur van de Duinstichting met de actiegroep (stichting?) "de Frisse wind".

Frisse wind

ga naar buiten mijn kind
naar waar de lucht zuiver is
de wijsheid van de wind
zal je vergezellen
adem diep
ontelbare lamellen
fluisteren, vertellen

door je heen
stroomt de adem
van de aarde
zorgt dat je leeft
achter de bomen
kan het stof niet komen

maar .....

de aarde beeft
de bomen zijn bang
wie heeft dit gedaan?
"moeder, moeder!
het bos is weg!"
wie heeft dit toegestaan?
frisse wind, moet er zijn.
voor ieder kind.

Augustus 2021

Inleiding

De fotograaf inspireerde mij voor het augustus gedicht.

Het gaat over de ware natuurliefhebber. Hij koos voor de foto van de bijzondere wespenorchis, die deze maand bloeide langs de bosrand.

Het boeide mij dat het woord 'wesp' voorkomt in meerdere soortennamen: honingwesp, graafwesp, galwesp.

De sluipwesp en zes soorten houtwespen beschermen de bomen tegen kevers.

De wespenzweefvlieg en tenslotte de wespenspin, komen allemaal voor in onze duinen.

Rijk met een Steeneik

ik houd van eenvoud
een bed, misschien een fiets
bruinbrood zonder iets
wanneer ik kijk
in de natuur
ben ik rijk

de wespenorchis bloeit
                  en de heide
kijk! die honingwesp
en de graafwesp die
in z'n holletje kruipt
daar, voorbij het lievevrouwebedstro
staat een steeneik
(zomaar, zonder subsidie)

intense interesse vloeit over
en ik verdwijn
in belangeloos zijn
vorm en bladerpracht,
overvloed, uit aarde-
                  en waterkracht

het is fijn
dit ademen in zonnemacht,
dit zijn, iets wat is .....
                  niets, dat ik mis

Juli 2021

Inleiding

De foto van deze week is van boswachterszoon Jan van Heerwaarden. Hij vertelt: de mier op onze schoen is een dappere soldaat die het nest verdedigt.

De rode bosmier kan bijten en spuit dan mierenzuur in de wond door zijn achterlijfje te krommen. Hoofdbestanddeel van de mierenhoop zijn de dennennaalden. Deze zijn goed isolatiemateriaal. De mieren wonen in de winter tot circa een meter onder de mierenhoop. Daar is het lekker warm. In de duinen leven wel 26 soorten mieren.

Als mieren zich ergens niet lekker voelen, proberen ze te verhuizen. Bijvoorbeeld als hun omgeving is verdwenen, zoals in gekapt bos. Ze sturen verkenners uit die zoeken naar een betere plek. Gaat het ze lukken?

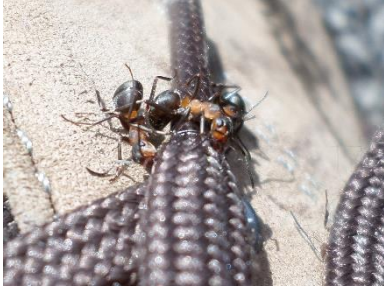
waar ga je heen?

pas op, dit is mijn pad
ik stap misschien op je.

waar ga je heen?
zo klein als je bent
zie ik je ogen niet,
toch weet je het
en je ziet,
je ruikt vooral
maakt geluidjes
met je kornuitjes
kunt horen
met je pootjes
verdwijnt in een gang
van de mierenhoop
werkt in het algemeen belang

de hele coöperatie
heeft zelfs gangen
voor de ventilatie!
Al die mieren weten
precies wat ze doen.

Héé beestje, wat doe
je dan op mijn schoen?

Juni 2021

TOT SLOT DE TITEL

een kind
hoort de roep
van oma's klok
een spreuk,
zingt een lied
doch de echte vogel
kent hij niet

zeldzaam geworden
in ons land
heeft hij,
nagemaakt in klokken,
de overhand

wilt u hem bewonderen?
breng Schoorls's bos
een bezoek
en hoor dan:
koekoek koekoek koekoek

In verband met het verrassingseffect komt mijn verhaaltje deze keer ná het gedicht.

In heel Europa is de koekoek zeldzaam geworden, helaas!
Bekend in Nederland is dat hij hier in de duinen nog wel aanwezig is.
Deze maand zaten er acht tot tien paartjes, vooral in het Leeuwenkuilbos. Het is nu hun tijd.
In Nederland hebben we twee soorten koekoeken die hun eieren in het nest van een andere vogel leggen.
Over de gehele wereld bestaan circa 160 soorten koekoeken. Waarvan de meeste soorten wél zelf hun eieren uitbroeden.

Mei 2021

Inleiding

We genieten van het koudste voorjaar sinds 1937. Apart, veel in de natuur ontluikt een maand later. we zien een explosie van vogelmelk en boshyacinten.

Het zeldzame kandelaartje bloeide in groten getale nabij Hargen aan Zee. De zonnedauw staat er nog.

Helaas verdween het zeldzame boompjesmos ten behoeve van het verbreden van de Maria-weg.

GROET 2021, EEN KOUDE LENTE

*IJsheiligen voorbij
de mei die openbloeit
zij koestert blad en bloesem
in haar boesem
de weelderige gele brem
een eekhoorn hoog
in een stuivende den
haar regen is het
die 't gras doet bewegen
wuivende halmen
wiegen haar gemoed
weer klinkt een koekoeksroep
en zelfs de nachtegaal
die zingt in Groet*

April 2021

Inleiding

Dankzij de coronamaatregelen zijn veel bezoekers de natuur ingetrokken en hebben kennis gemaakt met onze duinen en het mooie korstmos- dennenbos.

Een korstmos is een symbiose tussen een mos en een alg, bijvoorbeeld het rendiermos.

Zo herbergen de duinen vele soorten en ook zeldzame mossen en korstmossen.

Soms 10 soorten op 1 m², en 64 soorten in een kilometer vak. Het aantal soorten per oppervlak is helaas aan het afnemen, door vernielingen. Onwetendheid? Onverschilligheid? Wie zal het zeggen?

Want mos is toch iets om te bestrijden als het in je gazonnetje zit?

Ik ontmoette zelfs een alchemist die een behoorlijke hoeveelheid rendiermos gestolen had om er een medicijn van te maken!

MOSSENLIEFDE

*Ik wandel door Schoorl's bossen
tussen al die prachtige mossen
haakjes, ladders, elandgeweien
een wonder dat het kan gedijen
natuurwerk van levend kant
ligt als een deken over 't zand*

*een ster viel uit de hemel neer
tussen de bomen in het bos
kwam tot leven en werd meer,
ontelbaar in het sterrenmos*

*tussen flinterfijne vouwtjes
ontspringen kapsels
't zijn vrouwtjes
met bekertjes ontstaan sporen
waaruit het nieuwe wordt geboren*

*boompjes zonder stam
vormen een woud-Madurodam
en volgen consequent
de glooiingen van het aardmonument*

*tussen al die prachtige mossen
wandel ik door Schoorl's bossen
alles verschillend groen getint*

ik hoop dat de liefde overwint

Henriëtte Henskens

Maart 2021

Inleiding

Sinds 1990 zijn het aantal vogelbroedparen sterk gereduceerd, tot ongeveer 25% (2016). Dat komt doordat het voedsel van de vogels, de insecten, verdelgd wordt met het nieuwe Japanse landbouwgif, neonicotiden.

Verder door een laag waterpeil, (te) vroeg maaien waardoor de jonge vogels niet de insecten, die tussen het gras leven, konden eten.

We zijn heel blij dat er zo dicht bij de dorpen door de provincie veel natuurgebied is bijgemaakt door middel van ruilverkaveling.

Van de Europese wet moet 17,5% van Nederland natuurgebied worden. In 2016 was 12,5 % natuurgebied.

Op naar een veelvoud van vogels?

Vogels in maart

De leegte van de lucht

laat mij verlangen

naar een hemel

vol vliegende vogels

en water, luchten

met vogelvluchten weerspiegelend

*het gerekte, ijle riepenkliepen
wemelend boven de landen
het wondere waarnemen
van liften in evenwicht,
waar de windstromen
omhoog komen,
van zonnezilver spiegelen
wiekenspel.*

Januari 2021

tijd voor

een vers vers.

hoe lang blijft

een vers vers

eigenlijk?

'Vers. Geschreven

met verse inkt.'

Vandaar dat het

zo stinkt, die krant.

dus geopend, niet

meer lezen,

zeker niet binnen

drie dagen.

neem beter direct

het gedicht gedicht

lees smakelijk

O, dennenboom...

O, dennenboom
die ode klinkt elk jaar
wist je maar
dit ik van je droom
elke nacht
o dennenboom
achttien engelen
houden de wacht
de eerste engel zien we staan
in 't Staringbos bij de oude grove den
de tweede bij de Corsicaan
kom en wandel met me mee
na al die dromen
is de tijd gekomen
we gaan langs alle Pinacae
hun getal is achttien soorten
o dennenboom
je bent wonderschoon
de engelen staan bij de hemelpoorten
deze nacht
deel ik de pijn
van het offer dat je bracht

o dennenboom

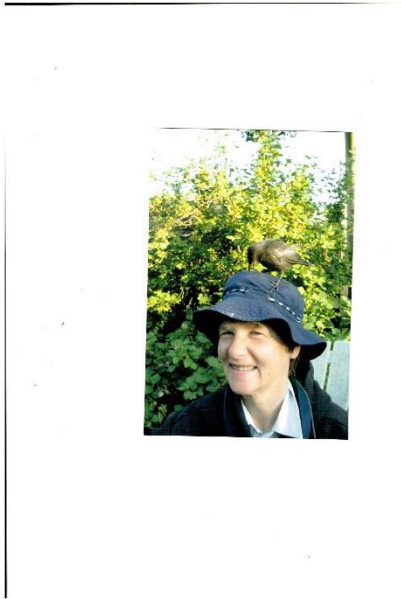
rust zacht

Herfst

Ineens staan ze er
Frisgewassen,
Met mosjes op hun bolletje
of dennennaalden op hun hoed.
ze verschijnen met rokjes aan
of met gordijnen
kijk maar goed!
Je ziet tijgervlekken
of schubbetjes
op vele plekken
kluifjes of rond
heel fijn, micro
of groot, soms anderhalve pond
buisjes of lamellen
er is zoveel te vertellen
zoveel te bestuderen
en te fotograferen...
padde(n)stoelen...
vandaag door ons aanbevolen,
morgen vertrapt en overreden

Wat is geluk?

Henriëtte Henskens (hierop de foto met pikkende merel op haar hoed van fotograaf Henk Warnaar. Een medewerker van Natura 2000 noemde haar ooit 'het natuurvrouwtje uit Schoorl'. Henriëtte reageert met haar nieuwe gedicht op de recente column 'Geluk' in deze krant van Giselle Ecury met het volgende gedicht:

Wat is geluk?

er is veel over geschreven

toen zag ik die mensen uit Amsterdam

bij het witte kerkje bleven zij staan

achterop de fiets hun kleine uk

geluk is ook:

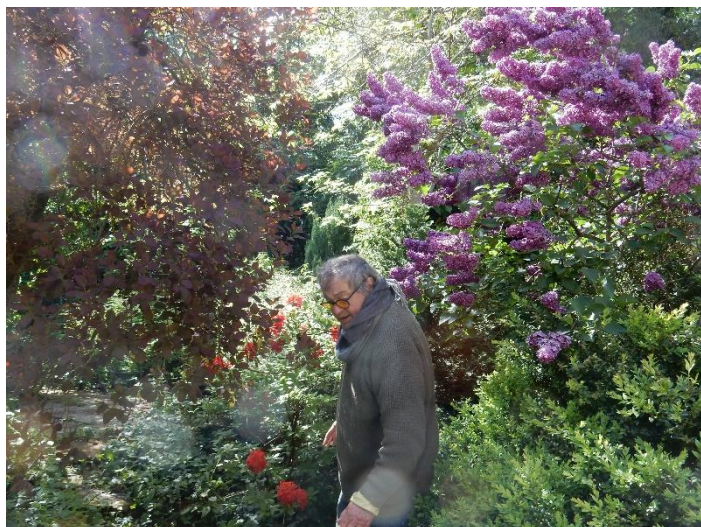
de kerkklok elf maal horen slaan

Kleuren

Het rood van de bosmier, ooit een beschermd dier.
ook rood zijn de ronde ogen van de libel,
geelgroen het lijfje,
maar helderblauw is de keizerlibel.
De bloem van het bijenplantje brunel
is paars,
oranjerood die van het havikskruid.
Hoe zien de vleugels van de eikenpage eruit?
Bruin en wit de wilde liguster.
Groen zijn de naalden van de contorta,
Een wonderschone den
en zonnend op een stronk de zandhagedis.
Ik geloof dat dit bos vandaag het mooiste is!

Beleid: omvormen naar grijs duin.

Gedicht voor Evert-Jan Trap

Veni, vidi, faci

Leg me niet vast

Ik verschijn en ik verdwijn

Naar willekeur

Zoals die kleur,

Telkens anders,

Kijk hoe mooi!

Mijn werk ontstaat

En het vergaat weer

Laat me vrij varen

Op de stroom van de tijd,

En in de eeuwigheid,

Daar vind je mijn museum.